

Aan de leden van de Raad en aan de leden van het College van Burgemeester en Wethouders van de gemeente Valkenburg aan de Geul

TREK DE STEKKER ER NIET UIT!

In gesprek met de gemeente

Al geruime tijd is het Openluchttheater Valkenburg (OLTVB) in gesprek met de voorzitter van het College van B&W van Valkenburg aan de Geul over een adequate oplossing van de geluidsproblematiek en een vergunning voor het theater passend binnen de juridische mogelijkheden die de nieuwe Omgevingswet biedt. Duidelijk was dat die oplossing gezocht zou moeten worden in een combinatie van technische voorzieningen, geluidsreducerende maatregelen en aanpassing van de normering. Afsproken werd dat prioritair zou worden ingezet op een onderzoek om samen tot een goede afweging te komen over de geluidssituatie. Dit op basis van een gedegen onderzoek door een externe deskundige, waarbij de gemeente voor de tussentijd een gedoogvergunning zou verlenen.

Rigoureuze maatregelen

Daarom heeft het Openluchttheater met stomme verbazing kennisgenomen van het plotse en rigoureuze standpunt van B&W. Een standpunt dat ons vrijdag 1 november gelijktijdig met de media werd meegedeeld waardoor ons letterlijk bij het verlaten van het gemeentehuis door de media werd gevraagd om een reactie op het besluit van het college en de opmerkingen hierover van de portefeuillehouder Cultuur en Economie. Het college stelt dat er veel klachten zijn over geluidsoverlast en wil voortaan versterkte voorstellingen verbieden. Onze verbazing geldt niet het feit dat er klachten zijn, dat is ons al eerder door de gemeente verteld en over een oplossing daarvoor zijn wij dus al geruime tijd in overleg met de gemeente. Samen met de gemeente hebben wij afgelopen seizoen een uitgebreid geluidsonderzoek laten verrichten door een vooraanstaand en gespecialiseerd bureau. Het eindrapport van de externe deskundige is echter nog niet beschikbaar, wij vragen ons daarom af op welk rapport het College van B&W zich baseert.

Klachten

Het college spreekt in de media over 'veel klachten'. In seizoen 2024 waren er 60 voorstellingen in ons theater waarover wij zelf 2 overlastklachten hebben ontvangen. Wij zijn dan ook nieuwsgierig naar de hoeveelheid en aard van de klachten die de gemeente heeft ontvangen, over welke voorstellingen er klachten zijn en waar de woningen van de klagers liggen. Gesteld dat er over 10 van de 60 voorstellingen klachten waren, dan is het algehele verbod op versterkte voorstellingen ons inziens niet verdedigbaar. Er zouden in dat geval immers 50 versterkte voorstellingen zijn die geen klachten opleverden. Het gemiddeld aantal voorstellingen per seizoen is sinds ongeveer 2016 gelijk alsook de samenstelling van het programma per genre. De suggestie van de gemeente in de media dat overlast komt door een plotse toevoeging van popmuziek aan het programma is niet correct. Van de 60 voorstellingen afgelopen jaar waren er 58 versterkt (enkel 2 grotvoorstellingen waren volledig akoestisch).

Na de mededeling van de wethouder in de media over een verbod op alle versterkte voorstellingen vernamen wij, dat dit toch niet zou gelden voor 12 voorstellingsdagen. Op die manier "kan het OLT in feite elk weekeinde één keer 'knallen'", aldus de burgemeester in De Limburger, daarmee in elk geval voorbijgaand aan het feit dat een theaterseizoen in het Openluchttheater Valkenburg minimaal 20 weekenden telt. Tevens is het runnen van een kwalitatief theater met maar 12 dagen versterkte voorstellingen eenvoudig weg niet realistisch.

Wij pleiten voor een duurzame oplossing

Een oplossing voor de geluidsproblematiek zal rekening moeten houden met het feit dat het bestaansrecht van een theater staat of valt bij duurzame exploitatie. Die is alleen mogelijk met een brede programmering. En bij een divers aanbod is het merendeel van de voorstellingen nu eenmaal

versterkt. Domweg verbieden of zeer drastisch beperken van versterkte voorstellingen is geen optie. Fysieke aanpassingen, realistische normering en vergunning op maat zijn dat wel. Geen misverstand: OLTVB is alleszins bereid om mee te denken en mee te werken aan elke oplossing waarbij het bestaansrecht van het Openluchttheater Valkenburg als theater overeind blijft. Overigens koesteren wij bij de exploitatie een goede relatie met onze burens. Wij zijn daarom ook steeds in gesprek met en bereikbaar voor de omwonenden. Zo hebben we de afgelopen jaren onze programmering aangepast (minder festivaldagen, van 8 naar 2), meer niet-muzikale voorstellingen, eindigen al onze shows sinds twee jaar uiterlijk om 23.00 uur en is het laden en lossen ervan om uiterlijk 24.00 uur afgelopen. Verder wijzen we onze bezoekers actief op fiets-parkeerplekken om de gemelde overlast van het wildparkeren van fietsen rondom Diepengaerde te vermijden.

Een staaltje burgerkracht van jewelste

De ruggengraat van ons bestaansrecht wordt gevormd door de 120 vrijwilligers uit Valkenburg en omstreken. Vrijwilligers die onze voorstellingen mogelijk maken, die zorgen voor het onderhoud, de kaartverkoop, de horeca en het schoonhouden en opknappen van het theater. Een staaltje burgerkracht van jewelste. Want ga maar na: in 2024 ontvingen wij in bijna 5 maanden tijd 40.000 bezoekers. Van onze 60 voorstellingen waren er 31 uitverkocht.

Hoge waardering en economische impact

Uit een recent onderzoek verricht door bureau Beerda in samenwerking met de Universiteit van Amsterdam blijkt dat OLTVB een bedrag van 2,5 miljoen bijdraagt aan de Valkenburgse economie. Ons theater heeft dus culturele, historische, en inmiddels ook toeristische én economische relevantie voor Valkenburg.

Uit een specifiek bezoekersonderzoek door hetzelfde bureau Beerda blijkt onder andere dat we een bijzonder hoge waardering krijgen van de bezoekers (90 ten opzichte van het landelijk gemiddelde 81). Verder blijkt dat onder 64% van de Valkenburgers die ons bezoeken het belang van het OLTVB voor het woonplezier een belangrijke rol speelt en voor 5% zelfs een bepalende rol. En dat bij 50% van de bezoekers aan het OLTVB die niet uit onze gemeente komen het OLTVB een belangrijke/bepalende rol speelt om überhaupt naar Valkenburg te gaan. Zie verder voor meer waarderingcijfers.

Kortom

Het Openluchttheater Valkenburg kan terugzien op een rijke historie, verheugt zich de laatste jaren op brede waardering en dat vormt een stevige basis voor een mooie toekomst. Daar bouwen we graag aan, rekening houdend met alle belangen die er zijn. Maar door letterlijk de stekker eruit te trekken heeft OLTVB geen bestaansrecht meer en zal de locatie onvermijdelijk ook weer in verval raken.

Wij stellen dan ook voor de gesprekken met ons voort te zetten en nu niet zonder meer 'de stekker eruit te trekken'. Laten we blijven inzetten op een duurzaam en aantrekkelijk openluchttheater, waar veel inwoners en bezoekers kunnen blijven genieten van een gevarieerd cultuurpodium op een unieke locatie.

Als Uw Raad en Uw College het belang van het theater onderschrijven, en daar twifelen wij niet aan, dan kan het bijna niet anders dan dat wij samen in staat zijn om een combinatie van technische en juridische oplossingen te vinden en ervoor te zorgen dat het theater niet opnieuw in verval geraakt.

Vertrouwend op een constructieve voortzetting van onze gesprekken, met vriendelijke groet,

Mede namens het bestuur van het Openluchttheater Valkenburg,

Louk Bongarts
Voorzitter.

Op deze pagina's een uitgebreide toelichting op enkele punten in deze brief

Toelichting geluidsonderzoek

De afgelopen jaren zijn er meermalen geluidsmetingen uitgevoerd, maar daar kwam geen eensluidende oplossing uit naar voren om de geluidsoverlast te beperken. Het theater en de gemeente hebben daarom een uitgebreid geluidsonderzoek laten verrichten door het vooraanstaande bureau Event Acoustics, (bekend van onder andere advies aan Rijdende Rechter, Amsterdam Arena, Lowlands, Pinkpop of Gelredome) zie <https://eventacoustics.com/en/>. Het onderzoeksrapport van dit bureau is nog niet afgerond. Desondanks concludeert het College van B&W dat de stekker uit het merendeel van de voorstellingen moet en dat een geluidswal (eerder door de gemeente toegezegd in relatie tot de bouw van Diepengaerde) niet afdoende zou zijn. Dat klopt, maar een geluidsscherm/wal kan eventueel wel, samen met andere maatregelen, bijdragen tot de gewenste geluidsreductie. Daarom pleit OLTVB voor een complete en goed onderbouwde afweging. De nog te ontvangen rapportage en de aanbevelingen van bureau Event Acoustics vormen daarvoor wat ons betreft het uitgangspunt.

Toelichting klachten

De afgelopen jaren onderhouden wij veelvuldig contact met de omwonenden (Plenkertstraat en Diepengaerde). Zij worden uitgenodigd om een aantal voorstellingen gratis bij te wonen en krijgen ook aan het begin van het seizoen een toelichting op het programma en een overzicht welke voorstellingen eventueel overlast kunnen veroorzaken.

In ons informele contact met de omwonenden komt een wisselend beeld naar voren. Sommige omwonenden zijn frequente bezoekers van het theater, sommige omwonenden zeggen dat zij regelmatig 's avonds op hun balkon meegenieten van de muziek, sommige bewoners storen zich aan voorstellingen waarvan de muziek niet van hun smaak is, sommige omwonenden storen zich aan het geroezemoes op straat bij het vertrek van het publiek. Overigens hebben wij zowel bij aanvang als bij vertrek verkeersregelaars, uiteraard vrijwilligers, op straat om alles in goede banen te leiden. Voor een goede afweging is het absoluut noodzakelijk om inzicht te krijgen in de klachten die bij de gemeente zijn binnengekomen. Wie klaagden er (locatie), waarover gingen de klachten en op welke data en tijdstippen werd er geklaagd. Alleen met deze concrete gegevens op tafel kunnen wij vaststellen welke voorstellingen tot overlast aanleiding hebben gegeven. Als het om alle 60 voorstellingen zou gaan is een algeheel verbod op geluidsversterking beter te begrijpen, dan wanneer het slechts om een klein deel van de voorstellingen zou gaan.

Toelichting duurzame toekomst

Het inhoudelijke bestaansrecht van een theater is het kunnen aanbieden van een brede programmering, waarmee diverse publieksgroepen kunnen worden bereikt en er voldoende publieksoptocht is. Bij verreweg de meeste voorstellingen in theaters is geluidsversterking onontbeerlijk. Voor het economische bestaansrecht van een theater betekent het schrappen van geluidsversterking de doodsteek. Dan gaat niet alleen de stekker uit de voorstellingen, maar uit het theater zelf. Ook een variant met een te beperkt aantal versterkte voorstellingen is een onvoldoende economische basis voor een duurzame toekomst.

Toelichting oplossingen

Uit het onderzoek van bureau Event Acoustics moet naar voren komen wat precies het geproduceerde geluidsniveau is en welke maatregelen er te nemen zijn om dit te reduceren. Op basis van de rapportage en de aanbevelingen van dit bureau en op basis van een analyse van de bij de gemeente ontvangen klachten kan een slimmere oplossing worden gevonden dan het simpelweg verbieden van geluidsversterking en het eventueel toestaan ervan bij een beperkt aantal (12) voorstellingen. Als wij daadwerkelijk zouden gaan 'knallen' gedurende 12 dagen zou het aantal

klachten wel eens behoorlijk kunnen gaan toenemen in plaats van te dalen. Laten we ons streven daarom richten op een verantwoorde en duurzame oplossing.

Toelichting bezoekersonderzoek

In 2024 heeft het theater geparticipeerd in het continu bezoekersonderzoek van Hendrik Beerda Brand Consultancy. Dit onderzoek is ontwikkeld in samenwerking met de Universiteit van Amsterdam voor cultuurorganisaties, bibliotheken, bioscopen, dagattracties en evenementen. Het onderzoek biedt gedetailleerd inzicht in de bezoekerswaardering, het bezoekersprofiel en de verbeterpunten. Al 470.000 bezoekers hebben voor 400 organisaties aan het onderzoek meegedaan.

Alle ticketkopers is gevraagd om mee te doen aan het onderzoek. De respons was 22%, een bovengemiddeld percentage volgens Beerda.

Enkele cijfers (indien gewenst kunt u het hele rapport ontvangen)

Vraag		Cijfer OLTVB	Landelijk gemiddelde
Waardering?	Waarderingscijfer	90	81
	Bijzonder veel waardering	63%	39%
	Veel waardering	33%	47%
Verbondenheid?	Zeer sterk	9%	7%
	Sterk	28%	26%
	Redelijk sterk	38%	39%
Aanbevelen aan anderen?		81%	58%
Herhaalbezoek?	Zeker wel	77%	76%
	Waarschijnlijk wel	17%	18%
Merkprestatiefactoren	Bijzondere locatie	87%	Niet gemeten
	Prettige sfeer	84%	74%
	Vriendelijk personeel	72%	59%
	Goede prijs/kwaliteit	59%	49%
	Afwisselend aanbod	52%	47%
	Leuk, ontspannend aanbod	53%	39%
	Goede parkeergelegenheid	40%	14%
Bezoekfrequentie	Eerste bezoek	31%	24%
	Herhaalbezoek	69%	76%
	2 keer per jaar	20%	14%
	3 keer per jaar	14%	11%
Bezoekerservaring	Aangename locatie	78%	75%
	Bijzondere ervaring	48%	43%
Belang theater voor woonplezier <u>inwoners</u>	Bepalende rol	5%	5%
	Belangrijke rol	64%	57%
Vraag aan respondenten met postcode <u>buiten</u> Valkenburg: in hoeverre speelde bezoek aan OLTVB een rol bij komen naar Valkenburg	Bepalende rol	34%	49%
	Belangrijke rol	16%	16%

Ook hebben we in het onderzoek gevraagd naar de bestedingen van onze bezoekers in ons theater en in Valkenburg. Hieruit blijkt dat de bezoekers in het theater gemiddeld nog eens de helft van het entreebedrag besteden aan consumpties en in Valkenburg nog eens tweemaal het entreebedrag. Kortom, uit het onderzoek blijkt dat je elke euro die je voor de entree betaalt met 2,5 kunt vermenigvuldigen. Mensen gaan een hapje eten, drinken nog iets na de voorstelling, parkeren (82% komt met de auto), of blijven overnachten. Dit percentage is overigens conform het landelijk beeld. <https://www.boekman.nl/wp-content/uploads/2020/04/Cultuur-doet-ertoe-óók-economisch.pdf>

Met een gemiddeld entreebedrag van 25 euro en 40.000 bezoekers betekent dit dat de toegevoegde waarde voor de economie in Valkenburg 2.5 miljoen euro bedraagt.